

Måltidets Hus AS v/NCE Culinology
Postboks 8034 Postterminalen

4068 STAVANGER

Stavanger, 29. november 2011

Landbruks- og matdepartementet
Attn.: Anne Marie Glosli og Kristin Orlund
Postboks 8007 Dep.

0030 OSLO

**NOU – 2011: 4 – Mat, makt og avmakt – om styrkeforholdene i verdikjeden
for mat – høringsuttalelse fra NCE Culinology**

Vennligst finn vedlagt høringsuttalelse til NOU 2011 : 4 fra NCE Culinology.
Høringsuttalelsen er behandlet i styremøte 29.11.2011, og et enstemmig styre stiller
seg bak denne uttalelsen.

Med vennlig hilsen
for Måltidets Hus AS
v/NCE Culinology

Trond Smeby
Styreformann

Ellen Math Henrichsen
Daglig leder

NOU – 2011: 4 – Mat, makt og avmakt – om styrkeforholdene i verdikjeden for mat – høringsuttalelse fra NCE- Culinology

Matkjedeutvalget ble oppnevnt i statsråd 19.februar 2010. Utvalgets mandat er oppsummert følgende:

"Gjennomføre en utredning om styrkeforholdene i verdikjeden for mat som skal bidra til åpenhet og innsyn, samt sikre forbruker interessene og en tilfredsstillende kontroll."

NCE Culinology har på vegne av partnerskapet, Næringsforeningen i Stavangerregionens ressursgruppe for mat og styret i Måltidets Hus AS tatt initiativ til en felles uttalelse til NOU-2011:4.

Et samlet partnerskap som representerer et bredt utvalg av næringsmiddelaktører regionalt og nasjonalt, støtter uttalelsene til NOU-2011:4 7 anbefalinger på følgende vis.

1. Prinsipper og retningslinjer for forhandlinger mellom aktørene i matvarekjeden, lov om forhandlinger og god handelsskikk i dagligvaresektoren mv.

Utvalgets flertall mener at tilpasset norske forhold vil en tilsvarende kodeks som Grocery Supply Code of Practice (GSCOP) kunne bidra til klarere prosedyrer, større åpenhet og forutsigbarhet og dermed også til et bedre forhandlingsklima.

NCE –Culinology støtter dette, men vil understreke at skal en slik ordning ha noen verdi så må det etableres virkemidler for håndheving og sanksjonering.

Utvalgets flertall anbefaler at adferdskodeksen hjemles i en egen lov om forhandlinger og god handelsskikk i dagligvaresektoren mv. Styret for NCE- Culinology støtter dette og ser det som en selvfølge at virkemidler for håndheving og sanksjonering blir en del av loven.

Et mindretall i utvalget mener at salg med tap også bør vurderes regulert i lov om forhandlinger og god handelsskikk. NCE – Culinology støtter her mindretallet. Salg med tap / dumping av varer virker forstyrrende for en sunn konkurranse i markedet. Dumping bidrar til å vanskeliggjøre arbeidet med kvalitetsprodukter og matmangfold, og kan undergrave viktige nasjonale målsettinger knyttet til matproduksjon.

Etter NCE- Culinologys syn innebærer salg med tap at konkurrerende kvalitetsprodukt blir utestengt noe som reduserer mangfoldet i varetilbudet. I land der videresalg med tap er forbudt, er det utformet unntak som gjelder 1) når maten er i ferd med å gå ut på dato eller på annen måte er i ferd med å forringes eller 2) selges til veldedige formål eller 3) ved sesongsalg. Et norsk regelverk på området kan etter NCE – Culinologys syn følge samme regler.

NOU – 2011: 4 – Mat, makt og avmakt – om styrkeforholdene i verdikjeden for mat – høringsuttalelse fra NCE- Culinology

2. Ombud for dagligvaresektoren

Utvalgets anbefaler en egen instans, et ombud, som organisatorisk legges inn som en del av forbruker- og matmyndighetene. Ombudet skal ha myndighet både til å påpeke brudd på regelverket, myndighet til å pålegge en part å rette opp brudd på regelverket, om nødvendig med sanksjon.

NCE-Culinology støtter forslaget om et eget ombud på dette feltet og mener det vil være logisk riktig å regelfeste ombudets myndighet i forannevnte lov om forhandlinger og god handelsskikk.

3. Dagligvareportal

Utvalget mener det er riktig å videreutvikle bedre verktøy for å lette forbrukernes muligheter for å sjekke vareutvalg, kvalitet og for å kunne gjennomføre prissammenligninger.

NCE- Culinology støtter tanken om en dagligvareportal, men vil understreke at dersom portalen skal ha noen verdi så må informasjonen være fullstendig og den må bli løpende oppdatert. Et annet poeng er at portalen må være og oppfattes som nøytral og upåvirkelig av leverandører og paraplykjeder. Etter NCE- Culinologys syn bør en slik portal forankres hos Forbrukerrådet og inngå som en del av dette rådets virksomhet.

4. Matmerkning

Utvalget anbefaler at:

- a) Næringsdeklarasjon på dagligvarer blir obligatorisk.
- b) Opprinnelsesmerkning, produsent og produksjonssted skal innføres som en obligatorisk merking. Dette gjelder også EMV.

NCE- Culinology støtter dette.

5. Endring i konkurranselovens fusjonskontroll

Utvalget viser til at det er nedsatt et utvalg for å foreta en gjennomgang av konkurranseloven, og at det i den sammenheng er reist spørsmål om å vurdere formålsbestemmelsen. Utvalget viser til at det i EU legges en forbrukervelferdsstandard til grunn, noe som innebærer at eventuelle effektiviseringsgevinster må komme forbrukerne til gode gjennom lavere priser for å kunne vektlegges.

Utvalget mener at det er behov for en gjennomgang av konkurranselovens formålsparagraf og at det i den forbindelse må tas stilling til hvilken velferdsstandard som skal legges til grunn.

NCE- Culinology støtter dette.

NOU – 2011: 4 – Mat, makt og avmakt – om styrkeforholdene i verdikjeden for mat – høringsuttalelse fra NCE- Culinology

6. Utredning om eierskapsbegrensning i dagligvarehandelen.

Et mindretall i utvalget (5 medlemmer) mener at det er behov for en egen lov som begrenser eierskapet innenfor dagligvarehandelen og foreslår at det startes et utredningsarbeid om dette. Mindretallet mener at en lov om eierskapsbegrensning i dagligvarehandelen bør ha en intensjon om at paraplykjeder i sum ikke skal kontrollere mer enn 90% av det samlede dagligvaremarkedet

NCE –Culinology støtter forslaget om å starte et utredningsarbeid om dette. Etter NCE-Culinologys syn vil en begrensning av eierskap være nødvendig for å sikre forbrukeren økt tilgang på unike kvalitetsprodukter.

7. Andre anbefalinger

Utvalget anbefaler at relevante aktører og myndigheter:

- Vurderer nærmere konkurranseforholdene innen storhusholdning og servicemarkedet.
- Tar initiativ til en studie av pristransmisjon i matkjeden
- Utvikler kostnadsreduserende distribusjonsløsninger for småskalaprodusenter.
- Følger utviklingen i EU nøye med tanke på tiltak som kan være relevante for å fremme balanserte maktforhold og en sunn konkurranse i den norske matkjeden.
- Vurderer nærmere behovet for en norsk franchiselov.

NCE- Culinology støtter dette.

NOU – 2011: 4 – Mat, makt og avmakt – om styrkeforholdene i verdikjeden for mat – høringsuttalelse fra NCE- Culinary

NCE Culinary, Næringsforeningen i Stavangerregionens ressursgruppe for mat og Måltidets Hus AS representerer et bredt sammensatt utvalg av norske næringsmiddelaktører som inkluderer blant annet;

- Bioforsk
- Blue Planet
- Fatland AS
- Felleskjøpet Rogaland Agder SA
- Fjordkjøkken AS
- Fjordland AS
- Fylkesmannen i Rogaland, Landbruksavd.
- Gastronomisk Institutt AS
- Greater Stavanger AS
- Ipark
- Kvadrat Drift AS
- Marine Harvest ASA
- Nofima
- Norges Veterinærhøgskole
- Nortura SA
- Prima Jæren AS
- Rogaland Bondelag
- Rogaland Fylkeskommune
- Stiftelsen Norsk Matkultur
- TINE SA
- Universitetet i Stavanger
- Wiig Gartneri/ Miljøgartneriet
- M.fl.